

РОЗВИТОК РЕГІОНІВ, ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

DEVELOPMENT OF REGIONS, INDUSTRIES AND TYPES OF ECONOMIC ACTIVITY

УДК 339.9:332.33:338.431(477)

DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2021-3-65-72>

ЗОСЬ-КІОР Микола Валерійович

доктор економічних наук, професор,
Полтавський державний аграрний
університет,
м. Полтава, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8330-2909>
zoskior@gmail.com

КУКУРУДЗА Іван Іванович

доктор економічних наук, професор,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0408-1122>
t_romaschenko@ukr.net

КИРИЛЮК Євгеній Миколайович

доктор економічних наук, професор,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7097-444X>
en_kirilyk@ukr.net

ТЕРЕНТЬЄВА Олена Валеріївна

здобувачка третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти – доктора філософії,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3577-3340>
nauka1@ukr.net

**МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ
В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ СТАЛИХ
АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ**

У статті викладено теоретичні аспекти моделювання управління земельними ресурсами в Україні в контексті глобалізації та формування сталих агропродовольчих систем. Запропоновано визначення глобалізації як вищої стадії суспільних відносин, заснованих на лібералізації та мережевому принципі організації, в умовах єдиного загальносвітового фінансово-інформаційного простору. Представлено поняття «глобальна деформація» в контексті управління земельними ресурсами аграрного сектора економіки, яке слід розуміти як зміну формату усталених національних суспільних відносин під дією глобалізаційних впливів соціального, економічного, політичного, організаційного, фінансового, інформаційного характеру, превентивних та/або адміністративних адапторів і країнового люфта. Вперше представлено схему деформації земельних відносин від глобалізаційних впливів через конкуренцію на світовому ринку земельних ресурсів і через конкуренцію на світовому ринку сільськогосподарської продукції. Визначено причини й наслідки глобальної деформації земельних відносин на національному рівні.

Ключові слова: управління земельними ресурсами, моделювання, глобалізація, глобальна деформація, рента, конкуренція, країновий люфт, превентивний адаптор, адміністративний адаптор, ринок землі, сталі агропродовольчі системи.

Постановка проблеми. Глобалізацію та її вплив на розвиток суспільних відносин варто розглядати в безперервному процесі адаптації конкретних індивідуумів, їхніх груп, територіальних громад, громадських організацій, підприємств, держав та їх груп до мінливих умов зовнішнього середовища, первісною якого є внутрішні зміни зазначених суб'єктів глобалізації. На сьогодні в основному аналізуються наслідки, а безпосередньо глобалізаційні впливи, зокрема на управління земельними ресурсами, науковцями наразі системно не вивчені, що зумовлює актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Специфіка національної земельної реформи, з урахуванням чинника глобалізації, зумовлена низкою чинників, які можна назвати вихідними.

По-перше, в Україні, площа якої в загальній площі земель світу займає менше 0,5 %, видобувається, переробляється і залучається до виробництва приблизно 5 % світового обсягу мінерально-сировинних ресурсів, які перебувають в господарському обігу [1, 7, 9], у тому числі і найцінніших у світі ґрунтів. На нашу думку, недовикористовувані аграрні ресурси на фоні світової продовольчої кризи стають інтересом міжнародних агентів. З цієї точки зору, Україна має і гарантовані ринки збуту, і можливість значного підвищення свого міжнародного статусу, з яким не можливо не рахуватися.

По-друге, екстенсивне землеробство, окрім беззаперечних економічних втрат, забезпечує конкурентну перевагу України на світовій арені – не тільки з позицій екологічності продукції, а й із позицій більшої повноцінності земель, порівняно з розвиненими країнами, що мають бідніші ґрунти та занадто інтенсифікували землеробство [2, 3, 10]. Даний факт підтверджується не тільки біохімічними аналізами ґрунтів, а й конкуренцією на міжнародному ринку капіталу за право оренди українських чорноземів.

По-третє, для України позитивні наслідки може мати «ефект запізнення», тобто ситуація, коли реформи в країні проходять пізніше за аналогічні в країнах-піонерах [4, 5, 6, 8]. Це дає можливість сформувати більш досконалу економіку з урахуванням чужих помилок.

Ці три чинники є беззаперечними потенційними перевагами аграрного сектору України, але фактично вони є і проблемами, які за умов євроінтеграції та децентралізації влади мають вміщуватися оперативно, комплексно і гармонізовано.

Отже, невирішеними раніше частинами загальної проблеми є дослідження глобалізаційних впливів на управління земельними ресурсами України, причини і наслідки даних впливів.

Метою статті є дослідження моделювання управління земельними ресурсами в Україні в контексті глобалізації та формування сталих агропродовольчих систем.

Викладення основного матеріалу дослідження. Єдиного визначення поняття «глобалізація» не існує. Семантичне поняття «глобалізація» пов'язано з англійським словом «globe», що найчастіше перекладається як «куля», «небесне тіло» або «глобус». Варіант «the globe» означає «земна куля», тому похідне слово «глобальний» (від лат. global) в буквальному сенсі розуміється в двох значеннях:

- 1) охоплюючий всю земну кулю, всесвітній;
- 2) всебічний, повний, загальний, універсальний [2].

Виходячи із численних досліджень, пропонуємо власне визначення глобалізації як вищої стадії суспільних відносин, заснованих на лібералізації та мережевому принципі організації, в умовах єдиного загальносвітового фінансово-інформаційного простору. Відзначимо необхідність аналізу саме впливів глобалізації на суспільні відносини.

Так, до процесу глобалізації залучені всі виробники і продавці, незалежно від того, чи працюють вони на національному, чи іноземному ринку. Це відобразилося і на конкуренції, і на необхідності дотримання міжнародних правил торгівлі, розрахунків тощо [3]. При глобалізації посилюється дія зростаючого впливу різних факторів міжнародного значення (наприклад, тісних економічних і політичних зв'язків, культурного та інформаційного обміну) на соціальну дійсність в окремих країнах [4].

При цьому складається хибне враження, що глобалізація включає все і всіх на планеті. Специфічним змістом глобальних проблем можна вважати глобальність досліджуваної системи або процесу не стільки в кількісному, скільки в якісному аспекті. При цьому система є глобальною, якщо відсутня система більш високого таксономічного рангу [5]. Тобто глобалізація – надання чому-небудь глобальних масштабів, глобального характеру [6]. Вона пов'язана з інформаційною трансформацією суспільства [7].

Дослідження свідчать, що не обов'язково мати найбільшу в світі економіку, щоб вважатися більш або менш інтегрованим у процес глобалізації – важливо інтегруватися в інформаційні глобальні проекти, більшість з яких – саме з управління обмеженими невідновлювальними ресурсами, до яких і належать земельні ресурси.

Це знаходить підтвердження в дослідженнях представників технічних наук, які з глобалізацією асоціюють техноглобалізм, як злиття технологій, що з'являються в окремих країнах, у єдиний комплекс технічних знань [5].

Як зазначають техноглобалісти, наприкінці ХХ ст. виникли метатехнології, які мають головну особливість – принципову неможливість отримання конкурентних переваг користувачами технологій у порівнянні з їх розробниками. Лідерство в галузі інформаційних технологій дозволяє виграти боротьбу за матеріальні ресурси. Чим держава слабкіша економічно, тим більшу данину вона платить через механізми глобалізації країнам, які володіють інформаційними технологіями [8].

На підставі вищесказаного та відповідно до нашого визначення, глобалізація формує основні 6 видів впливів (табл. 1).

Таблиця 1

Види глобалізаційних впливів

№	Назва		Умовне позначення	Основний вплив на:
	українською	англійською		
1	Соціальний	social	S	соціальні відносини, демографію
2	Економічний	economic	E	економічні відносини, пов'язані з розподілом доданої вартості
3	Політичний	political	P	лобіювання інтересів
4	Організаційний	organizational	O	організацію виробництва та співпраці
5	Фінансовий	financial	F	економічні відносини, пов'язані з перерозподілом доданої вартості
6	Інформаційний	information	I	технологічні відносини, дифузію і провайдинг інновацій

Джерело: сформовано авторами

Глобалізація на рівні окремої країни характеризується ступенем взаємозв'язку загалом зі світовою економікою, і державна політика інтеграції потребує можливості бути присутніми на більших ринках.

Україна не є виключенням із цих правил. Подібні впливи можна продемонструвати навіть на земельних відносинах, що є основою управління земельними ресурсами аграрного сектору економіки. Через диспропорції у зростанні попиту на продовольство (пришвидшеними темпами) та обсягах його виробництва збільшується абсолютне відхилення між темпами приросту диференційної ренти I (ДР_I) і заробітної плати та диференційної ренти I (ДР_{II}) і прибутком (що є мотиватором НТП в аграрному секторі економіки).

Дисбаланс інтересів основних суб'єктів земельних відносин у цьому випадку посилюється глобальними впливами і суттєво деформує земельні відносини на національному рівні. Глобальні впливи, їх причини та можливі наслідки деформації земельних відносин на національному рівні узагальнено у табл. 2.

Урбанізація, зростаюча взаємозалежність і проблеми, які вони генерують, визначає поле діяльності безлічі нових агентів землекористування і земельного управління, які працюють на місцевому, національному та глобальному масштабі [10].

Глобальні агенти (часто з ними пов'язують суверенні фонди Китаю, країн Південно-Східної Азії, Перської затоки та інших багатих країн [6]) взаємодіють із місцевими і національними організаціями в цілях, які часто мають побічні соціальні й екологічні наслідки, такі як конфлікти через конкуруючі види землекористування або відмову в спільному використанні угідь [10].

Уряди країн у всьому світі починають усвідомлювати цінність землі, особливо родючої, купуючи її за кордоном щорічно на 20-30 млрд. дол. [1]. Саудівська Аравія купує її в Ефіопії, Південній Кореї, Судані. Китай вкладає великі кошти в пальмові плантації і транспортну інфраструктуру в Конго [3]. Інвестори не обмежуються урядами країн. Західні банки, такі як Morgan Stanley і Goldman Sachs, і BlackRock Inc., одні з найбільших у світі компаній з управління активами, вкладаються в африканські сільськогосподарські угіддя [4].

Таблиця 2

**Глобальні впливи, їх причини та наслідки деформації земельних відносин
на національному рівні**

Впливи	Причини впливів	Наслідки впливів
Глобальні впливи через конкуренцію на світовому ринку земельних ресурсів	Обмеженість придатних для сільськогосподарського виробництва земель; невисокий рівень управління земельними ресурсами в Україні; лібералізація ЗЕД України; високий попит на родючі землі з боку міжнародних агентів	Оренда близько 10 млн. га сільськогосподарських угідь України компаніями з іноземним капіталом; формування рядом агрохолдингів земельних банків зі спекулятивними цілями; формування спекулятивного лобі та лобі іноземних агентів
Державна політика продовольчої та екологічної безпеки	Необхідність підтримки і збереження родючості ґрунтів; недопущення дефіциту продовольства в Україні	Обмеження іноземним агентам приймати участь в земельних відносинах; гармонізація екологічного законодавства зі світовим
Заходи землевласника зі збільшення/утримання ДР _I	Побоювання втрати вартості землі як капіталу (за рахунок зменшення природної родючості землі); посилення конкуренції за права на землю	Обговорення з землекористувачем-орендатором позицій щодо якості землі при підписанні договору оренди; підвищення орендної плати
Стимуляторна екологічна політика землекористувача	Зацікавленість землекористувача-орендатора в належній якості землі за довготривалих відносин з орендодавцем	Узгодження пропозицій орендодавця щодо підтримки якості землі
Заходи землекористувача зі збільшення фондоозброєності	Необхідність уникнення факторів демотивації найманих працівників та виходу з господарства орендодавців з паями	Пропонування гідної заробітної плати; конкретизація прав і обов'язків сторін в трудовому договорі; збільшення фондоозброєності
Заходи найманого працівника зі збільшення ЗП через удосконалення організації виробництва	Бажання отримати більшу заробітну плату через збільшення продуктивності праці	Збільшення норм навантаження; збільшення продуктивності праці
Заходи найманого працівника зі збільшення ЗП через участь в управлінні розподілом доданої вартості	Бажання отримати більшу заробітну плату через ускладнення робіт та додаткові витрати працівника на підвищення кваліфікації	Посилення розподілу праці; демократизація процедури управління персоналом та його залучення до розподілу доданої вартості
Заходи землевласника з уникнення факторів демотивації серед найманих працівників/орендодавців	Необхідність уникнення факторів демотивації найманих працівників та виходу з господарства орендодавців з паями	Посилення розподілу праці; демократизація процедури управління персоналом та його залучення до розподілу доданої вартості
Конкурентна політика землекористувача на ринку	Посилення економічної та неекономічної конкуренції на ринку сільськогосподарської продукції та продовольства	Пошук землекористувачем додаткових конкурентних переваг
Глобальні впливи через конкуренцію на світовому ринку сільгосппродукції	Випередження темпу приросту попиту на сільськогосподарську продукцію та продовольство над їх пропозицією	Підвищення цін на сільськогосподарську продукцію; експансія на внутрішній ринок міжнародних та іноземних агентів
Заходи землекористувача зі збільшення земельного банку (зادля «ефекту масштабу») для недопущення зменшення величини ДР _{II}	Побоювання землекористувача зменшення абсолютної величини ДР _{II}	Збільшення земельного банку; отримання «ефекту масштабу»; інвестиції в НТП
Заходи землекористувача із формування вертикально інтегрованих структур	Зменшення маси прибутку на 1 га та інших показників економічної ефективності господарювання	Диверсифікація господарської діяльності; формування вертикально інтегрованих структур

Джерело: сформовано авторами

Це нові тенденції у фінансових аспектах створення глобалізованого ринку землі [10]. Тому нами і визначено необхідність превентивних і адміністративних адапторів для забезпечення національної, зокрема екологічної та продовольчої, безпеки держави.

Із позицій мезо- і мікрорівнів економічної ієрархії адаптація сільськогосподарських підприємств є формою відображення підприємством і його структурами механізмів впливу глобалізації. До механізмів впливу глобалізації відносяться:

- зміни кредитної, цінової, фінансової, ресурсно-сировинної, податкової політики, економічної кон'юнктури;
- послаблення коопераційно-конкурентних переваг аграрних підприємств і впливу держави на вирішення проблем фінансування сільгоспвиробництва, розвиток ринку технологічних інновацій;
- розширення місткості ринкової ніші підприємств;
- втрата адаптаційного статусу тощо.

Наші дослідження знаходять підтвердження в схемах старої та нової пірамід управління земельними ресурсами за рівнями (рис. 1).

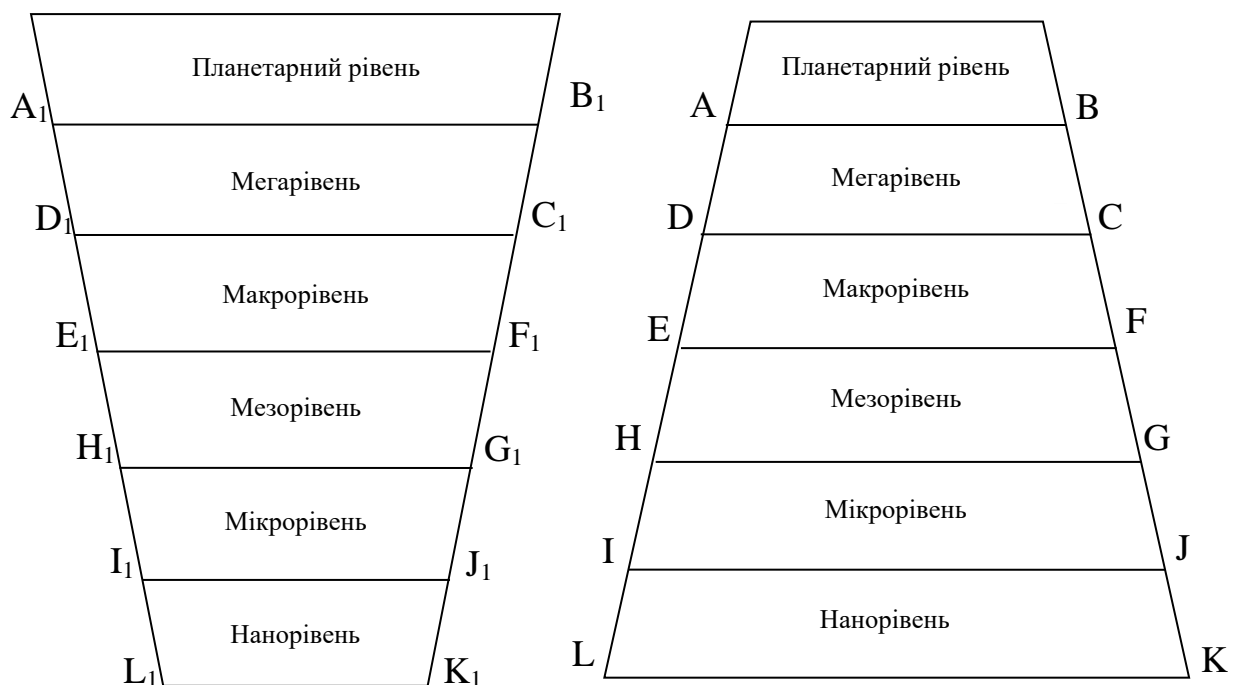

Рис. 1. Стара і нова пірамід управління земельними ресурсами за рівнями
Джерело: сформовано авторами

Так, за старої пірамід управління земельними ресурсами планетарний вплив був більш обмежений ($AB < A_1B_1$), тоді як рівень підприємства – більш значимий ($IJ > I_1J_1$). Як бачимо, крім планетарного, збільшився вплив мега- ($DC < D_1C_1$) та макрорівнів ($EF < E_1F_1$), і зменшився вплив мезо- ($HG > H_1G_1$) та нанорівнів ($LK > L_1K_1$).

Фактично всі дослідження глобалізації вказують не просто на низку комплексних впливів, і на певні зміни суб'єкта, що зазнає глобальних впливів. Найчастіше вчені характеризують сучасні глобалізаційні впливи такими визначеннями: «здви́г в економіці» [5]; «тиск» [6]; «удар» [7] тощо.

На наш погляд, і вказані визначення, і продемонстровані раніше глобальні впливи на процеси управління земельними ресурсами та земельні відносини загалом, дають підстави ввести новий науковий термін «глобальна деформація».

Глобальна деформація – зміна формату усталених національних суспільних (земельних) відносин під дією глобальних впливів суспільного, економічного, політичного, організаційного,

фінансового, інформаційного характеру, превентивних та/або адміністративних адапторів та країнового люфта.

Слід зазначити, що глобальні впливи відчувають більшість країн, тому на національному рівні необхідним є формування та розвиток систем: превентивних адапторів (від лат. *Adapto* – пристосовую), адміністративних адапторів, країнового люфта (від нім. *Luft* – повітря).

Висновки. Адаптація до представлених впливів, безумовно, наштовхується на протилежно спрямовані інтереси учасників суб'єктів національної економіки, що зумовлює необхідність посилення рівня міжнародної конкуренції в екологічній сфері, відходу від практики подвійних стандартів постіндустріальних країн щодо розширення виробництва на території країн, що розвиваються. Це зумовлює залежність світових тенденцій від реалізації стратегій розвитку окремих країн. На наш погляд, стратегія розвитку сільського господарства, зокрема вискоєфективного землеробства, виглядає для України привабливою та такою, що дозволяє зайняти суттєву нішу в системі міжнародного поділу праці.

Слід також зазначити, що для формування та розвитку систем превентивних та адміністративних адапторів і країнового люфта в Україні час обмежений. Адже останнім часом аграрні ринки інших країн дуже активно розвиваються (Китай, країни Південно-Східної Азії, Південної Америки, Казахстан та ін.), і Україна може не встигнути зайняти свою нішу на світовому ринку, що й зумовлює необхідність науково виваженого підходу до подальшого обґрунтування адекватної системи управління земельними ресурсами національного аграрного сектору економіки.

Список використаних джерел

1. Вдовенко Н.М., Федірець О.В., Зось–Кіор М.В., Гнатенко І.А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Том 5. № 4. С. 222–229.
2. Воронько–Невіднича Т. В., Лещин Д. І., Василенко М. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 15. С. 23–27.
3. Ходаківська О.В., Патица Н.І., Гаргасас А. Методологічні основи оцінки конкурентоспроможності сільського господарства. *Механізм регулювання економіки*. 2019. № 2. С. 34–40.
4. Шубравська О. В. Агропродовольчий розвиток України в контексті глобальних викликів. *Економіка АПК*. 2014. № 7. С. 52–58.
5. Bilan Y., Zos–Kior M., Nitsenko V., Sinelnikau U., Ilin V. Projecting the social component of the efficient management of land resources. *Journal of Security and Sustainability*. Issues. 2017. № 7(2). P. 287–300.
6. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos–Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro–industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 129–135.
7. Halytskyi O., Polenkova M., Fedirets O., Brezhnieva–Yermolenko O., Hanzhiuk S. Mathematical risk assessment model for biodiesel production projects in Ukraine agriculture. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. 2(37), 280–286.
8. Hutorov A. O., Hutorova O. O., Lupenko Yu. O., Yermolenko O. A., Voronko–Nevidnycha T. V. Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine). *Revista Espacios*. 2019. Vol. 40. No. 7. P. 19.
9. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos–Kior M., Hnatenko I. Management of logistics and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. *Laplace in Journal*, 2021. 7(3), p. 315–323.
10. Zos–Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol.42. No.4. P. 504–515.

References

1. Vdovenko N., Fedirets O., Zos–Kior M., & Hnatenko I. (2020). Rol' enerhorynku v menedzhmenti resursozberezhennya ta resursoefektyvnosti konkurentospromozhnykh pidpryyemstv ahroprodovol'choyi sfery

[The role of the energy market in the management of resource conservation and resource efficiency of competitive enterprises in the agri–food sector]. *Ukrayins'kyi zhurnal prykladnoyi ekonomiky*, (5.4), 222–229.

2. Voronko–Nevidnycha T., Leshchyn D., & Vasylenko M. (2018). Upravlinnya konkurentospromozhnystyu pidpryyemstva v umovakh nestabil'noho rynkovoho seredovyshcha [Management of enterprise competitiveness in an unstable market environment]. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, (15), 23–27.

3. Khodakivska O.V., Patyka N.I., & Gargasas A. (2019). Metodolohichni osnovy otsinky konkurentospromozhnosti sil'skoho hospodarstva [Methodological bases for assessing the competitiveness of agriculture]. *Mekhanizm rehulyuvannya ekonomiky*, (2), 34–40.

4. Shubravska O. V. (2014). Ahroprodovol'chyy rozvytok Ukrainy v konteksti hlobal'nykh vyklykiv [Agri–food development of Ukraine in the context of global challenges]. *Ekonomika APK*, (7), 52–58.

5. Bilan Y., Zos–Kior M., Nitsenko V., Sinelnikau U., & Ilin V. (2017). Projecting the social component of the efficient management of land resources. *Journal of Security and Sustainability*, (7.2), 287–300.

6. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos–Kior M., Hnatenko I., & Rubezhanska V. (2021). Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro–industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, (43.1), 129–135.

7. Halytskyi O., Polenkova M., Fedirets O., Brezhnieva–Yermolenko O., & Hanzhuk S. (2021). Mathematical risk assessment model for biodiesel production projects in Ukraine agriculture. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, (2.37), 280–286.

8. Hutorov A. O., Hutorova O O., Lupenko Yu. O., Yermolenko O. A., & Voronko–Nevidnycha T. V. (2019). Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine). *Revista Espacios*, (40.7), 19.

9. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos–Kior M., & Hnatenko I. (2021). Management of logistics and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. *Laplace in Journal*, (7.3), 315–323.

10. Zos–Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., & Rubezhanska V. (2020). Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, (42.4), 504–515.

ZOS-KIOR Mykola

Dr. Sc. (Economics), Professor,
Poltava State Agrarian University,
Ukraine, Poltava

KUKURUDZA Ivan

Dr. Sc. (Economics), Professor,
Bohdan Khmelnytsky National University
of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

KYRYLIUK Yevhenii

Dr. Sc. (Economics), Professor,
Bohdan Khmelnytsky National University
of Cherkasy,
Cherkasy, Ukraine

TERENTIEVA Olena

graduate student,
Bohdan Khmelnytsky National University of
Cherkasy,
Cherkasy, Ukraine

MODELING OF LAND RESOURCES MANAGEMENT IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND FORMATION OF SUSTAINABLE AGRICULTURAL FOOD SYSTEMS

Introduction. Globalization and its impact on the development of social relations should be considered in the continuous process of adaptation of individuals, their groups, local communities, NGOs, enterprises, states and their groups to changing environmental conditions, the initial of which are internal changes in these globalization. Today, the consequences are mainly analyzed, and the globalization effects themselves, in particular on land management, have not been systematically studied in science.

Purpose. The purpose of the article is to research of modeling of land resources management in Ukraine in the context of globalization and formation of sustainable agri-food systems.

Results. Types of globalization impacts on land management are classified. The use of preventive and

reactionary measures is argued, taking into account the capabilities of the state within the framework of international law. The practical significance of the obtained results is that based on the improvement of the categorical apparatus the scheme of deformation of land relations from globalization influences through competition on the world market of land resources and through competition on the world market of agricultural products is given. Ukraine's backlash, unlike many other countries, makes it possible to use, in addition to intensive, extensive neutralizers of globalization effects, such as land user measures to increase the land bank to prevention of reduction of the absolute value of differential rent II and measures of the land user on formation of vertically integrated structures for prevention of reduction of the absolute value of profit.

Originality. *The concept of "global deformation" in the context of land management of the agricultural sector of the economy, which should be understood as a change in the format of established national social relations under the influence of globalization of social, economic, political, organizational, financial, informational, preventive and/or administrative adapters and country backlash.*

Conclusion. *The article examines the main theoretical aspects of land management in Ukraine in the context of globalization. The definition of globalization as the highest stage of social relations, based on liberalization and network principle of organization, in the conditions of a single global financial and information space is proposed. For the first time the scheme of deformation of land relations from globalization influences through competition in the world market of land resources and through competition in the world market of agricultural products is presented. The causes and consequences of the global deformation of land relations at the national level are determined.*

Key words: *land management, modeling, globalization, global deformation, rent, competition, country backlash, preventive adapter, administrative adapter, land market, steel agri-food systems.*

*Одержано редакцією: 20.06.2021
Прийнято до публікації: 24.08.2021*